

Izjava

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Izjava o učinku interoperabilnosti aplikacija za praćenje kontakata na zaštitu osobnih podataka

donesena 16. lipnja 2020.

Europski odbor za zaštitu podataka donio je sljedeću izjavu:

1. U Smjernicama 04/2020¹ o upotrebi podataka o lokaciji i alata za praćenje kontakata u kontekstu izbijanja bolesti COVID-19 Europski odbor za zaštitu podataka potiče „zajednički europski pristup u odgovoru na trenutačnu krizu ili barem uvođenje okvira za interoperabilnost”.
2. Europski odbor za zaštitu podataka primio je na znanje smjernice o interoperabilnosti za odobrene mobilne aplikacije za praćenje kontakata u EU-u, koje je donijela mreža eHealth 13. svibnja 2020², a koje u kontekstu aplikacija za praćenje kontakata opisuju interoperabilnost kao
„mogućnost razmjene najmanje moguće količine potrebnih informacija, tako da pojedinačni korisnici aplikacije, bez obzira na to gdje se nalaze u EU-u, budu upozoreni ako su se u odgovarajućem razdoblju našli u blizini drugog korisnika koji je u aplikaciji prijavio da ima pozitivan nalaz na COVID-19.” (Isticanje je dodano.)
3. U smjernicama za interoperabilnost nadalje se navodi da upozorenja i reakcije na njih trebaju biti u skladu s postupcima koje utvrđuju tijela javnog zdravstva, s tim da se procijene moguće posljedice za zaštitu privatnosti i sigurnost te primijene odgovarajuće zaštitne mjere.

¹ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_hr

² https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/contacttracing_mobileapps_guidelines_en.pdf – Napominjemo da je ovo dokument u radu i podložan je promjenama koje može unijeti Europska komisija (vidjeti stranicu 3 verzije od 13. svibnja 2020.)

4. Europski odbor za zaštitu podataka u ovoj izjavi dodatno razrađuje razinu mogućeg učinka provedbe interoperabilnosti na pravo na zaštitu podataka, ovisno o provedbi. Sve preporuke iz ove izjave dodatak su preporukama iz Smjernica Europskog odbora za zaštitu podataka 04/2020, koje ostaju na snazi.

Opća razmatranja

5. Kao prvo, Europski odbor za zaštitu podataka želi podsjetiti na to da se korištenje aplikacijama za praćenje kontakata oslanja na obradu pseudonimiziranih osobnih podataka korisnika aplikacija.³ To uključuje podatke o zdravlju, primjerice uvijek kada zdravstveni djelatnik korisniku potvrdi da je pozitivan na testu ili kada sustav obrađuje informacije o izloženosti. Analogno onomu što je rečeno o općoj upotrebi aplikacija za praćenje kontakata⁴, Europski odbor za zaštitu podataka smatra da se omogućavanje dijeljenja podataka s takvim interoperabilnim aplikacijama o pojedincima kojima je uspostavljena dijagnoza ili su pozitivni na testu („podatci o zarazi“) treba pokrenuti isključivo dobrovoljnom radnjom korisnika. Ispitanici⁵ trebaju imati kontrolu nad svojim podacima. Cilj interoperabilnosti ne treba se upotrebljavati kao argument za proširenje prikupljanja osobnih podataka izvan onoga što je potrebno.
6. Općenito, interoperabilnost aplikacija za praćenje kontakata unutar EGP-a može povećati njihovu učinkovitost u pružanju potpore postojećim mjerama jer, neovisno o aplikaciji koja se upotrebljava, bit će moguće praćenje više mogućih kontakata i potencijalnih upozorenja. To će pojednostaviti upotrebu, osobito za pojedince u pograničnim regijama, prilikom putovanja ili rada na poslovima ili u područjima u kojima mogu biti izloženi brojnim ljudima iz drugih država članica (npr. u turizmu). Međutim, s obzirom na moguće povećanje rizika za zaštitu podataka koji proizlazi iz interoperabilnosti, o čemu se govori u nastavku, voditelji obrade trebali bi istražiti i alternativna rješenja.
7. Štoviše, kao što vrijedi za same aplikacije, takva rješenja trebala bi biti dio sveobuhvatne strategije javnog zdravstva za borbu protiv pandemije, uključujući, među ostalim, testiranje i naknadno ručno praćenje kontakata u svrhu poboljšanja učinkovitosti izvršenih mjera.
8. Europski odbor za zaštitu podataka upoznat je s aplikacijama za praćenje kontakata s različitim osnovnim pristupima u različitim državama članicama i priznaje da je osiguravanje interoperabilnosti različitih provedbi tehnički izazovno te može zahtijevati znatne financijske i inženjerske napore. U svrhu osiguravanja najmanje moguće razmjene i obrade podataka, u skladu sa zahtjevima Opće uredbe o zaštiti podataka, razvojni programeri aplikacija za praćenje kontakata trebat će se usuglasiti oko zajedničkog protokola i kompatibilne strukture podataka. Prema tome, cilj interoperabilnosti možda je lakše postići s aplikacijama koje već dijele zajednički razvojni okvir ili barem istu tehnološku osnovu nego s onima za koje to ne vrijedi. Zapravo, zbog razlika između pristupa moguće je da se u praksi pokaže da je provedba interoperabilnosti neizvediva bez nerazmjernih ustupaka.

Ključna pitanja

Transparentnost

³ Vidjeti uvodnu izjavu 26. Opće uredbe o zaštiti podataka u kojoj se navodi što se smatra osobnim podacima

⁴ Dalje u tekstu istoznačno s pojmom „aplikacije“.

⁵ Dalje u tekstu istoznačno s pojmom korisnik.

9. Interoperabilnost će dovesti do dodatne obrade i otkrivanja podataka dodatnim tijelima. Kao i uvijek, ispitanici moraju biti upoznati sa svakom dodatnom obradom njihovih osobnih podataka i znati za uključene strane.⁶ Korisnici uvijek trebaju jasno razumjeti što podrazumijeva upotreba aplikacije i trebaju zadržati kontrolu nad svojim podacima.
10. Najkasnije u trenutku kada osobne podatke pribavi voditelj ili pribave voditelji obrade podataka, ispitaniku se trebaju dati jasne informacije o dodatnoj obradi koja se odnosi na upotrebu interoperabilnosti. U tom trenutku korisnik treba biti informiran o uvjetima i opsegu obrade podataka.
11. Standardna pravila transparentnosti i dalje su primjenjiva; informacije je potrebno pružiti jasnim i jednostavnim jezikom.⁶ To uključuje informacije o načinu na koji prijemna interoperabilna aplikacija za praćenje kontakata obrađuje podatke koji se dijele.

Pravna osnova

12. I dalje su primjenjive iste pravne osnove navedene u Smjernicama 04/2020. Kada se oslanjanja na javni interes, nacionalnom pravu možda je potrebna prilagodba da bi se predvidjelo dijeljenje podataka s drugim uslugama. U slučaju privole, bit će potrebno zatražiti dodatnu privolu da bi interoperabilna obrada ispunila sve svoje uvjete. Konkretno, ona treba biti specifična i stoga dovoljno granularna.⁷ Ako različiti voditelji obrade podataka iz aplikacija za praćenje kontakata upotrebljavaju različite pravne osnove, moguća je potreba za dodatnim mjerama radi provedbe prava ispitanika koja se odnose na pravnu osnovu. Što se tiče podataka o zdravlju, primjenjuje se članak 9. Opće uredbe o zaštiti podataka, a voditelji obrade trebat će se moći pozvati na neko od izuzeća navedenih u Uredbi.

Vođenje obrade

13. Europski odbor za zaštitu podataka želio bi pojasniti da je za konačnu izjavu o odgovarajućim ulogama različitih sudionika uključenih u obradu potrebna specifična procjena načina provedbe obrade, na činjeničnoj osnovi. Međutim, Europski odbor za zaštitu podataka želio bi naglasiti važnost pažljivog razmatranja tih uloga i odgovornosti prilikom osmišljavanja rješenja. Stoga ono što se navodi u nastavku može poslužiti jedino kao opća smjernica.
14. Prema mišljenju Europskog odbora za zaštitu podataka, svaka radnja ili skup radnji koje se osim u svrhu obrade obavljaju i u svrhu osiguravanja interoperabilnosti moraju za funkcionalnost aplikacija na razini zemlje članice biti procijenjene zasebno od prethodnih ili naknadnih radnji obrade zbog dodatne svrhe. Stoga je ovu dodatnu obradu potrebno promatrati kao zasebnu obradu. U toj radnji zasebne obrade strane mogu biti pojedinačni ili zajednički voditelji obrade koji mogu uključiti izvršitelje obrade. Svaka naknadna obrada poduzeta nakon razmjene identifikatora (koji izračunavaju izloženost, upozoravaju identificirane kontakte itd.) nastupila bi pod zasebnim vođenjem obrade koju vrši pružatelj prijemne aplikacije.
15. Bit će potrebno utvrditi odgovarajuće uloge, odnose i odgovornosti zajedničkih voditelja obrade u odnosu na ispitanika a tada bi ove informacije trebalo učiniti dostupnima ispitaniku.⁸ To će utjecati na opseg Procjene učinka na zaštitu podataka koju je potrebno izvršiti, uključujući obradu koja se obavlja

⁶ Vidjeti i: Članak 29. Radna skupina: „[Smjernice o transparentnosti iz Uredbe 2016/679](#)”, WP260 rev.01, 11. travnja 2018. – potvrdio Europski odbor za zaštitu podataka.

⁷ Vidjeti i članak 3.1.3. Granularnost u Smjernicama Europskog odbora za zaštitu podataka 05/2020 o privoli u skladu s Uredbom 2016/679

⁸ Europski odbor za zaštitu podataka dodatno će pojasniti zajedničko vođenje obrade u svojim predstojećim Smjernicama o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Opće uredbe o zaštiti podataka.

u svrhu interoperabilnosti. Obrada u svrhu osiguravanja interoperabilnosti može se povjeriti izvršitelju obrade koji ispunjava uvjete iz članka 28. Opće uredbe o zaštiti podataka.

Ostvarivanje prava ispitanika

16. Svako interoperabilno rješenje treba omogućiti način da ispitanici ostvare svoja prava. Ako je ostvarivanje prava moguće, ne bi trebalo postati otežano za ispitanike i trebalo bi biti jasno kome se ispitanici trebaju obratiti radi ostvarenja svojih prava. Ograničenja ostvarivanja prava ispitanika moguća su sukladno izuzećima propisanim u članku 11.⁹ i članku 23. Opće uredbe o zaštiti podataka.

Zadržavanje podataka i smanjenje količine podataka

17. Razlike u razdobljima utvrđenim za zadržavanje podataka ne bi smjele dovesti do toga da se podatci pohranjuju dulje od onoga što je nužno.¹⁰ Radi promicanja učinkovite primjene načela zaštite podataka, trebalo bi razmotriti zajedničku razinu smanjivanja količine podataka i zajedničko razdoblje zadržavanja podataka. Kao što je već spomenuto, interoperabilnost ne bi trebala dovesti do povećanog prikupljanja informacija uslijed nedostatka koordiniranog pristupa. To će se trebati jasno priopćiti korisniku prije dijeljenja podataka.

Informacijska sigurnost

18. Interoperabilnost ne bi trebala dovesti do smanjivanja sigurnosti podataka i zaštite osobnih podataka. Europski odbor za zaštitu podataka preporučuje da pružatelji aplikacija za praćenje kontakata uzmu u obzir svako povećanje rizika za informacijsku sigurnost koje uzrokuju dodatna obrada i isključenost dodatnih sudionika. To se posebno odnosi na sigurnost podataka u prijenosu uslijed mogućeg međusobnog povezivanja pozadinskih poslužitelja. Naročito je potrebno procjenom učinka na zaštitu podataka razmotriti mjere koje se odnose na one sigurnosne rizike povezane s interoperabilnošću i utječu na prava i slobode fizičkih osoba.

Točnost podataka

19. Kada pružatelji razmatraju način kako da aplikacije za praćenje kontakata budu interoperabilne, trebali bi u najvećoj mogućoj mjeri osigurati da to ne dovede do pada kvalitete ili točnosti podataka. U slučaju velikih razilaženja, interoperabilnost može dovesti do gubitka kvalitete podataka (npr. netočni zaključci procjene, nezadovoljavajuća dodjela ocjene rizika), što bi moglo dovesti do povećanja lažnih pozitivnih rezultata. Ispitanicima će se trebati jasno priopćiti ti dodatni rizici za točnost podataka.
20. Mjere uvedene radi osiguranja točnosti podataka potrebno je održavati i u interoperabilnom sustavu.

Zaključak

21. Europski odbor za zaštitu podataka svjestan je da stvaranje interoperabilne mreže aplikacija nije beznačajno. Iako bi to moglo povećati učinkovitost aplikacija, također bi moglo zahtijevati velike promjene u aplikacijama koje su već u upotrebi ili u razvoju. U smislu zaštite podataka, interoperabilnost je moguća ako se slijede preporuke iz ove izjave kao i one iz Smjernica Europskog

⁹ Kao što je naglašeno u Općim razmatranjima, interoperabilnost će uključivati obradu pseudonimiziranih osobnih podataka

¹⁰ Vidjeti i Smjernice Europskog odbora za zaštitu podataka 03/2020 o obradi podataka koji se odnose na zdravlje u svrhu znanstvenog istraživanja u kontekstu izbijanja bolesti COVID-19

odbora za zaštitu podataka 04/2020¹. Davanje informacija i kontrole ispitanicima povećat će njihovo povjerenje u rješenja i njezino moguće prihvaćanje.

22. Aplikacije za praćenje kontakata mogu biti samo privremeno rješenje kao dio sveobuhvatne strategije javnog zdravstva u borbi protiv trenutačne pandemije. Za svaku uvedenu mjeru potrebno je procijeniti može li manje nametljivo alternativno rješenje postići isti cilj i osigurati da svaka primijenjena mjera bude učinkovita i razmjerna.

Za Europski odbor za zaštitu podataka

Predsjednica

(Andrea Jelinek)